

СВІТЯЗЯНКА

Адам Міцкевич

Що то за легінь стрункий та красивий,
Дівчина гарної вроди,
Ходять у парі, ледь місяць тужливий
Гляне у Світязі води?

Хлопець приносить квітки на віночок,
Дівчина — кошик малини;
Певне, коханці зійшлись серед ночі,
В місячні світлі години.

Завжди вони, тільки місяць засяє,
В парі блукають по гаю.
Хлопець — мисливець в тутешньому краї,
Дівчина хто — я не знаю.

Звідки вона — не вгадати нікому.
Хто вона? Де пропадає?
Квіткою сходить в болоті глухому,
Вогником тьмяним зникає.

"Доки нам критись, кохана, скажи-но?
Доки у лісі блукати?
Де до оселі твоєї стежина?
Де-бо твій дім, твоя мати?"

Літо минуло. Осиплеться листя,
Дощик поллється із неба...
Чом на поляні цій, дикій та млистій,
Нам зустрічатися треба?

Знов ти, мов сарна прудка й легконога,
Стежкою зникнеш вузькою.
Серце моє спопеляє тривога...
Мила, зостанься зі мною!

Звідси моя недалеко садиба,
В хащах ліщини рясної.
Є там доволі городини, й хліба,
І дичини лісової!"

"Стій, зупинися, зухвалий юначе!
Марно мене запевняєш!
Голос твій — спів солов'їний неначе,

Лисячу думку ховаєш!

Знаю: в лукавій принаді кохання
Схована зрада незмірна.
Може б, твої прийняла я благання,
Тільки чи ж любиш ти вірно?"

Хлопець уклякнув і силу нечисту
З пекла за свідки волає,
Дівчині клятву дає урочисту,
Та чи ж її не зламає?!

"Ой, не зламай! Пам'ятай мою раду!
Остерегти тебе мушу:
Клятву хто стопче, загине за зраду,
Занапасть свою душу".

Мовила, злегка махнула рукою,
Глянула хлопцеві в очі
І, залишивши його над водою,
Зникла у мороці ночі.

Марно стрілець зупиняє кохану,
Кличе, шукає даремно.
Зникла, як повів легкого туману,
В лісі розтала таємно.

Хлопець стежиною рушив глухою,
Скрізь навкруги — трясовина.
Тиша стоїть, часом лиш під ногою
Хрусне засохла стеблина,

От він на берег звертає раптово,
В морок уп'явся очима,
Повниться громом могутнім діброва,
Світязь клекоче незрима.

З плескотом вгору здіймаються води,
Хвиля кипуча зринає!
Дівчина раптом чудової вроди
В хвилі шумкій впливає.

Личко її — наче квітка лілеї
В сяйві зорі молодої,
Легко й прозоро в'ються круг неї
Білих серпанків завої.

Мовить знадливо йому чарівниця:

"Легіню, що-то з тобою?
Чом ти, ледь місяць вгорі заіскриться,
Бродиш отут над водою?

Нащо, пустій вітрогонці на втіху,
В хащі блукаєш тужливо?
Звабить тебе вона й кине потиху,
Ще й насміється зрадливо.

Швидше до мене! Забудь свої муки,
Жалощі кинь і зітхання.
Будем з тобою, узявшись за руки,
Плавати вдвох до світання.

Схочеш — як ластівка будеш грайлива
Крилами хвилю торкати,
Схочеш — зі мною, як рибка щаслива,
Будеш у хвилю пірнати.

На ніч з тобою в сріблястій купелі,
Збувши свій час у забавах,
Ми на чарівній дзеркальній постелі
В білих заснемо купавах".

Блиснули перса в туманнім серпанку,
Солодко й млосно стрільцеві,
Кличе красуня: "До мене, коханку!"-
Руки простягши рожеві.

В'ється веселкою в місячній смузі,
Водяні крає глибини,
Легка й вигиниста в місячній смузі,
Сипле сріблясті краплини.

Легінь біжить і стає у знесиллі:
Кинутись хоче й не хоче;
Чує він дотик шовкової хвилі,
Що йому ноги лоскоче.

Вабить та хвиля, чарує, шепоче,
Серце у парубка в'яне,
Наче в коханця, коли йому в очі
Вперше кохана загляне.

Ах, він забув свою дівчину любу,
Зрадив недавню присягу,
В хвилю ту звабну він кинувсь на згубу,

Дивну вчуваючи спрагу.

Плине стрілець і красуню шукає,
Ту, що його полонила.
В млі узбережжя далеко зникає.
Ні, зупинитись несила!

От вже стискає він білі долоні,
Щось тій русалці шепоче,
Поруч уста її бачить червоні,
В очі заглянути хоче.

Свиснув тут вітер і воду розбризкав,
Млисту розвіяв завісу...
Ах, він пізнав її,
глянувши зблизька,
Ту, свою дівчину з лісу!

"Де ж твоя клятва?
Згадав ти пораду?
Той, хто присягу порушить,
Згине він, згине за чорну ту зраду,
Занапасть свою душу.

Ні, не тобі засинати в лілях,
Гратись зо мною на хвилі.
Вкриється тіло сирою землею,
Очі загаснуть в могилі.

Грішна душа хай за зраду довіку
Стогне при цім осокорі,
Терпить хай муки пекельні без ліку!
Горе зрадливому, горе!"

Чує стрілець і від жаху німіє.
Серце йому похололо.
Збурена Світязь клекоче і виє,
Грім покотився навколо!

Важко здіймаються хвилі холодні,
Хвиля за хвилею лине.
Вир закипів... У підводній безодні
Дівчина з легінем гине.

Досі те озеро дике клекоче
В місячнім срібнім промінні,
Досі блукають отам серед ночі

Парубка й дівчини тіні.

Дівчина в хвилю пірнає прозору,

Хлопець рида серед гаю.

Хто він?

Мисливець з тутешнього бору.

Дівчина хто? Я не знаю.

Переклад М. Пригари